

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/33/2016
Identifikačné číslo spisu:	6004111269
Dátum vydania rozhodnutia:	14.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6004111269.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v právnej veci žalobcu Slánske Lesy, s. r. o., Ruskovská cesta 6, 075 01 Trebišov, IČO: 31 700 900, právne zastúpený Advokátska kancelária Hrežd'ovič a Mulder, konajúca prostredníctvom JUDr. Ľubomíra Hrežd'oviča, advokáta, so sídlom Rudlovská č. 2, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, právne zastúpený JUDr. Irena Sopková, advokátka, Hlavná 25, 040 01 Košice, o zaplatenie 10 541 095,82 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti výroku V. uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2016, č. k. 53Cb/7/2004-356, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý V. výrok uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2016, č. k. 53Cb/7/2004-356 p o t v r d z u j e .
II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 13. októbra 2016, č. k. 5Cb/7/2004-356 výrokom I. návrh na prerušenie konania zamietol; výrokom II. konanie zastavil; výrokom III. rozhodol, že žalobcovi Slánske Lesy, s. r. o., Ruskovská cesta 6, 075 01 Trebišov, IČO: 31 700 900, sa vracia súdny poplatok vo výške 19 717,19 eur; výrokom IV. rozhodol, že Slovenská pošta, a. s., CVFT, OSA, Thurzova 1, 042 01 Košice, prevádzkovateľ platobného systému E-kolok, žalobcovi vráti 19.717,19 eur na účet vedený v Tatra banke, IBAN: SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS XXXXXXXXXXXX v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia; výrokom V. rozhodol tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

2. K výroku V. rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 a § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania, pretože zastavenie konanie procesne zaviniť žalobca. Mal za to, že v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP súd nepreveruje dôvody, ktoré viedli žalobcu k späťvzatiu návrhu na začatie konania a neposudzuje zavinenie pri zastavení konania z hľadiska hmotného práva. Súd je oprávnený iba vyhodnotiť, kto spôsobil zastavenie konania z procesného hľadiska. Keďže k späťvzatiu

návrhu žalobcom neprišlo v dôsledku takeého správania žalovaného, ktoré by po podaní žaloby uspokojilo žalovaný nárok žalobcu, procesne zastavenie konania zavinil žalobca, a preto súd rozhodol, že žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania. Zároveň uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Preto pokiaľ žalobca uviedol, že žalovanému prakticky nevznikli žiadne trovy spojené s konaním, toto tvrdenie súd v tomto štádiu konania nepreveruje a rozhoduje iba o tom, či žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania.

3. Proti V. výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2016, č. k. 53Cb/7/2004-356 podal odvolanie žalobca, ktoré odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, pretože rozhodnutie vo výroku o náhrade trov konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že žalobca už v úkone späťvzťatia navrhoval rozhodnúť o trovách konania podľa § 257 CSP a nepriznať náhradu trov konania žiadnej zo strán, pretože tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dodal, že žaloba bola podaná v roku 2001 a jej podanie bolo vyvolané hroziacim premĺčaním nároku žalobcu, pričom nárok sa v čase podania žaloby javil byť dôvodný, a to vzhľadom na vtedajší vlastnícky vzťah žalobcu k nehnuteľnostiam, od ktorého sa odvíjal aj peňažný nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní titulom bezdôvodného obohatenia, resp. nezaplateného nájomného za užívanie pozemkov žalovaným. Výsledok tohto konania bol determinovaný konaním vedeným na Okresnom súde Košice - okolie sp. zn. 14C/565/1998 a na odvolacom Krajskom súde Banská Bystrica sp. zn. 14Co/352/2012 o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam. Uviedol, že k späťvzťatiu žaloby došlo ešte pred začatím predbežného prejednávania sporu, resp. pre prvým pojednávaním. Žalobca tak konal korektne, a to aj z hľadiska hospodárnosti konania. Dodal, že trovy konania protistrany spočívajú najmä vo výdavkoch za zastupovanie žalovaného advokátom, hoci žalovaný ako štátny podnik nepochybne disponuje vlastným zamestnancom s právnickým vzdelaním. Právne zastúpenie advokátom sa teda javí ako neúčelné vynakladanie finančných prostriedkov na externé právne zastupovanie vzhľadom na to, že žalovaný je akciovou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Tiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 352/2012. Záverom navrhol, aby odvolací súd zmenil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2016, č. k. 53Cb/7/2004-356 vo výroku o náhrade trov konania žalovaného proti žalobcovi tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že o korektnosti správania sa žalobcu sú dôvodné pochybnosti. Žalovaný bol po uplatnení nároku v právnej neistote niekoľko rokov. Žalobca nevyčkal na právoplatné ukončenie veci v konaní o určenie vlastníckeho práva, ktoré prebiehalo na Okresnom súde Košice - okolie, využil všetky opravné prostriedky riadne aj mimoriadne a v konaní neuspel. Po právoplatnom ukončení veci ešte vyčkával na výsledok konania o dovolaní a ústavnej sťažnosti a pojednávanie vytyčené Krajským súdom v Banskej Bystrici sa snažil oddialiť zmenou právneho zástupcu a nezaplatením súdneho poplatku. K tvrdeniam žalobcu, týkajúcim sa právneho zastúpenia žalovaného, žalovaný uviedol, že odhliadnuc od toho, či ide o štátny podnik alebo iný subjekt, každý má právo, aby mu bola poskytnutá právna pomoc zo strany advokátov. Žalovaný poukázal na to, že tvrdenia žalobcu ohľadne odvolacieho konania Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/352/2012 sú zavádzajúce. Žalovaný tak navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2016, č. k. 53Cb/7/2004-356 vo výroku o trovách konania potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd odvolací, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie odvolania je daná podľa § 36 ods. 2 CSP (príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania) po zistení, že napadnuté uznesenie bolo súdom prvej inštancie vydané 13. októbra 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ktorého predmetné uznesenie, ako aj odvolanie žalobcu, preskúmal podľa CSP a o ňom rozhodol tak, že toto odvolanie nie je dôvodné, keď najprv konštatoval, že odvolanie je podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), má náležitosti v zmysle ust. § 363 CSP, pričom jeho prípustnosť je daná podľa ust. § 357 písm. m/ CSP.

6. Najvyšší súd následne skúmal dôvody odvolania v súlade s ust. § 365 ods. 1 CSP. Odvolateľ ako

dôvod uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), pretože tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Podanie žaloby v roku 2001 bolo vyvolané hroziacim premĺčaním nároku žalobcu a nárok žalobcu sa v čase podania žaloby javil byť dôvodný. K späťvzatiu žaloby došlo ešte pred začatím predbežného prejednávania. Má za to, že späťvzatím žaloby zabránil vzniku ďalších trov konania na strane žalovaného. Odvolateľ považuje právne zastúpenie advokátom ako neúčelné vynakladanie finančných prostriedkov, keď ako štátny podnik nepochybne disponuje personálnymi a odbornými kapacitami na právne zastúpenie vlastnými zamestnancami.

7. Podľa ust. § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Vyššie citované ustanovenie vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia, ktorá je osvedčenou a aplikačne bezproblémovou zásadou. V prípade zastavenia konania pre späťvzatie žaloby je to teda tá strana sporu, ktorá zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Pre účely náhrady trov konania pri zastavení konania je možno otázku zavinenia na tomto zastavení skúmať iba z procesného hľadiska. To má ten dôsledok, že z procesného hľadiska zastavenie konania zavinila vždy tá strana sporu, ktorá vzala žalobu na začatie konania späť bez uvedenia dôvodu, alebo z dôvodu, ktorý nespočíva v správaní sa protistrany. V danej veci nedošlo k späťvzatiu žaloby pre správanie protistrany. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil procesný úkon žalobcu a rozhodol vecne správne o práve protistrany - žalovaného na náhradu trov konania podľa ust. § 256 ods. 1 CSP.

8. Odvolateľ v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vychádzal pri posudzovaní jeho procesného úkonu - späťvzatia žaloby z nesprávneho právneho posúdenia, keďže v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Za tieto považoval: a) že žaloba bola podaná v roku 2001 z dôvodu hroziaceho premĺčania nároku žalobcu, keďže nárok žalobcu v čase podania žaloby sa javil byť dôvodný, b) späťvzatím žaloby zabránil vzniku ďalších trov konania, c) považuje právne zastúpenie protistrany advokátom ako neúčelné vynakladanie finančných prostriedkov, keďže žalovaný ako štátny podnik disponuje personálnymi a odbornými kapacitami na právne zastúpenie svojimi zamestnancami.

9. Odvolací uvedený dôvody hodné osobitného zreteľa v bode 8. za takéto nepovažoval.

Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Toto ustanovenie CSP ponecháva osobitné kritérium súdu na nepriznanie náhrady trov konania. Uplatnenie tejto konštrukcie však prichádza do úvahy len výnimočne, osobitné kritérium dôvodov hodných osobitného zreteľa treba vykladať reštriktívne.

To, že strana sporu - žalobca podal žalobu v roku 2001, pričom jeho konaním nedošlo ani k predbežnému prejednávaniu sporu pred prvým pojednávaním do späťvzatia žaloby v roku 2016, muselo negatívne pôsobiť na protistranu - žalovaného, ktorý bol cca 16 rokov v právnej neistote. Žalobca niekoľko raz svojimi písomnými podaniami rozširoval svoju žalobu z roku 2001 o ďalšie pohľadávky, a to v roku 2007, 2009, 2011, 2013 a 2015, čo spôsobilo vznik ďalších trov konania protistrane - žalovanému. Preto tvrdenie odvolateľa, že späťvzatím žaloby zabránil vzniku ďalších trov konania žalovanému, žalobca nepreukázal. Odvolací súd dospel k záveru, že opak je pravdou.

Žalovaný ako sporová strana i v danom spore má právo byť v konaní zastúpený zástupcom, ktorého si zvolí. Žalovaný si zvolil advokáta. Ide o základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky). Žiadna právna norma nezakazuje, aby by si strana sporu zvolila zástupcu - advokáta, a to bez ohľadu na to, či ide o štátny podnik, súkromnú spoločnosť alebo občana. Odňatím tohto práva by došlo k porušeniu práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania.

10. Odvolací súd preto námietky odvolateľa ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania nemohol akceptovať, a preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že priznal žalovanému právo na ich náhradu. O ich výške rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupuje ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 CSP). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany, podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisovo rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).